

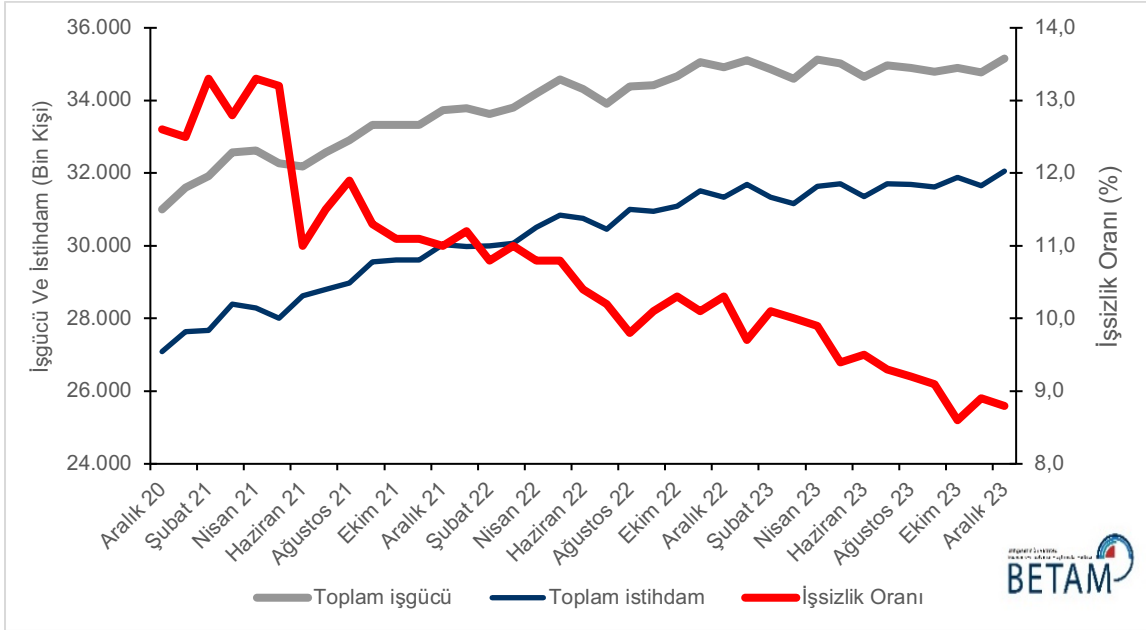
İSTİHDAM VE İŞGÜCÜNDE YÜKSEK ARTIŞ, İŞSİZLİKTE SINIRLI DÜŞÜŞ

Seyfettin Gürsel*, Saliha Tanrıverdi**

Yönetici Özeti

İstihdamda 399 bin kişilik artışa karşılık işsiz sayısında 12 binlik düşüş işgücünü yaklaşık 387 bin kişi arttırmış, genel işsizlik oranı Kasım'dan Aralık'a 0,1 puan düşerek yüzde 8,8 olmuştur. Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Kasım'dan Aralık'a istihdamda görülen 208 binlik ve işsiz sayısında görülen 43 bin kişilik artış sonucu 0,1 puanlık artışla yüzde 12'ye yükselmiştir. Erkek işsizlik oranı ise Aralık'ta istihdamda 191 bin kişilik artış, işsizlerde ise 56 bin kişilik düşüş sonucu yüzde 7,1'e gerilemiştir. Kadın işgücü seviyesi 250 bin artarken erkek işgücü seviyesi 135 bin artmıştır. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı Aralık'ta 4,5'tan 4,9 puana yükselmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İstihdamda güçlü artışa rağmen işsizlikte sınırlı azalma

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Kasım'dan Aralık'a 399 bin kişilik artışla 32 milyon 56 bine yükselmiştir. Aralık ayında işsiz sayısı ise 12 bin azalarak 3 milyon 98 bine düşmüştür. Bu gelişmenin

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@bau.edu.tr

** Saliha Tanrıverdi, Betam, Araştırma Görevlisi, saliha.tanriverdi@bau.edu.tr

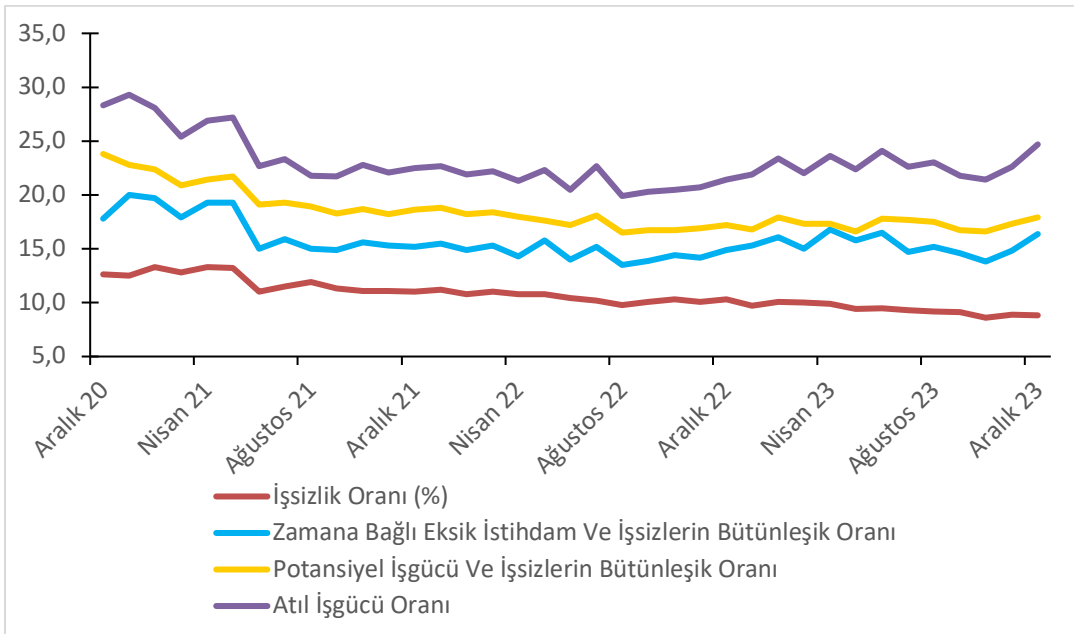
sonucunda 387 bin artan işgücü 35 milyon 154 bin seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). İşsizlik oranı Aralık'ta 0,1 yüzde puan düşerek 8,8 olmuştur.

Alternatif işsizlik oranlarında artış

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1'de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, "zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı" ve "işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı" olarak adlandırılmakta, üçüncü oran ise "atıl işgücü oranı" bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre "Genel işsizlik oranı" Aralık'ta yüzde 8,8 olarak gerçekleşirken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranı, potansiyel işgücündeki 379 binlik artış sonucu yüzde 17,3'ten yüzde 17,9'a yükselmiştir. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı ise 1,6 puanlık artış ile yüzde 16,4'e ulaşmıştır. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 2,1 puan artarak yüzde 24,7 seviyesine çıkmıştır (Şekil 2, Tablo 2).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

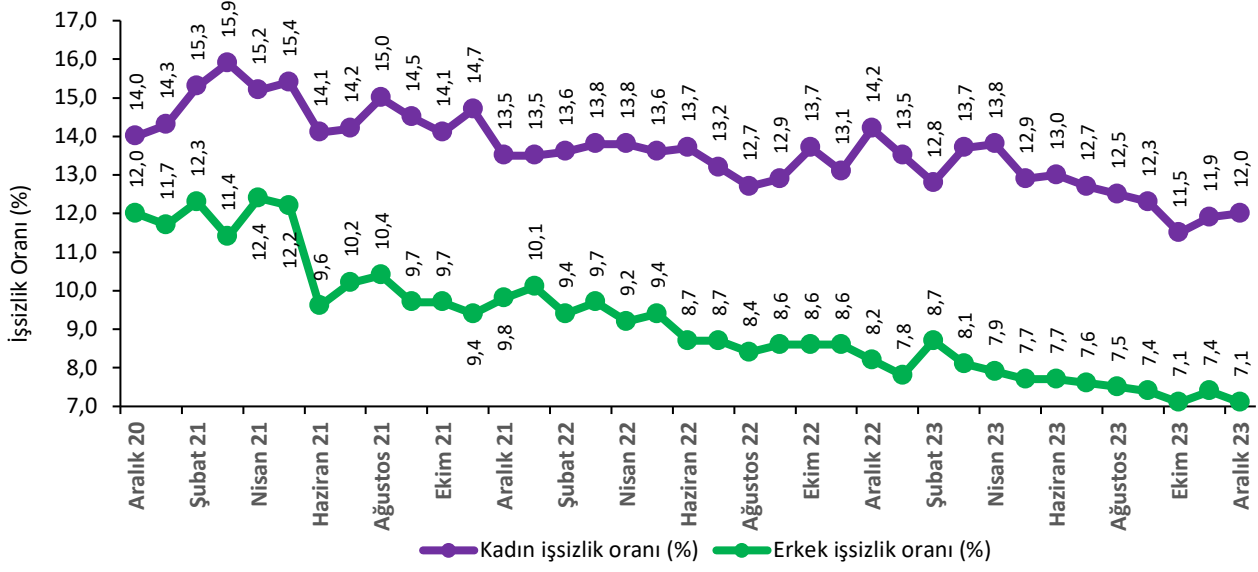

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdamında çok yüksek artış

Şekil 3'te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Kasım'dan Aralık'a kadınlarda istihdam seviyesi 208 bin artarken, işsiz sayısı 43 bin kişi artmış, neticede işgücü 250 bine yükselmiştir. Kadın işsizlik oranı da Kasım'dan Aralık'a 0,1 yüzde puanlık artışla yüzde 12 seviyesine çıkmıştır. Kasım'da kadın istihdamı 106 bin azalmış, kadın işsizlik oranı da yüzde 11,5'ten 11,9'a yükselmişti. Erkek istihdamı ise Aralık'ta 191 bin artarken işsiz sayısı 56 bin azalmış ve erkek işsizlik oranı yüzde 7,1 olarak gerçekleşmiştir. Erkek istihdamında Kasım'da 124 binlik azalma olmuş, işsizlik oranı da 0,3 yüzde puanlık artışla yüzde 7,4 olmuştur.

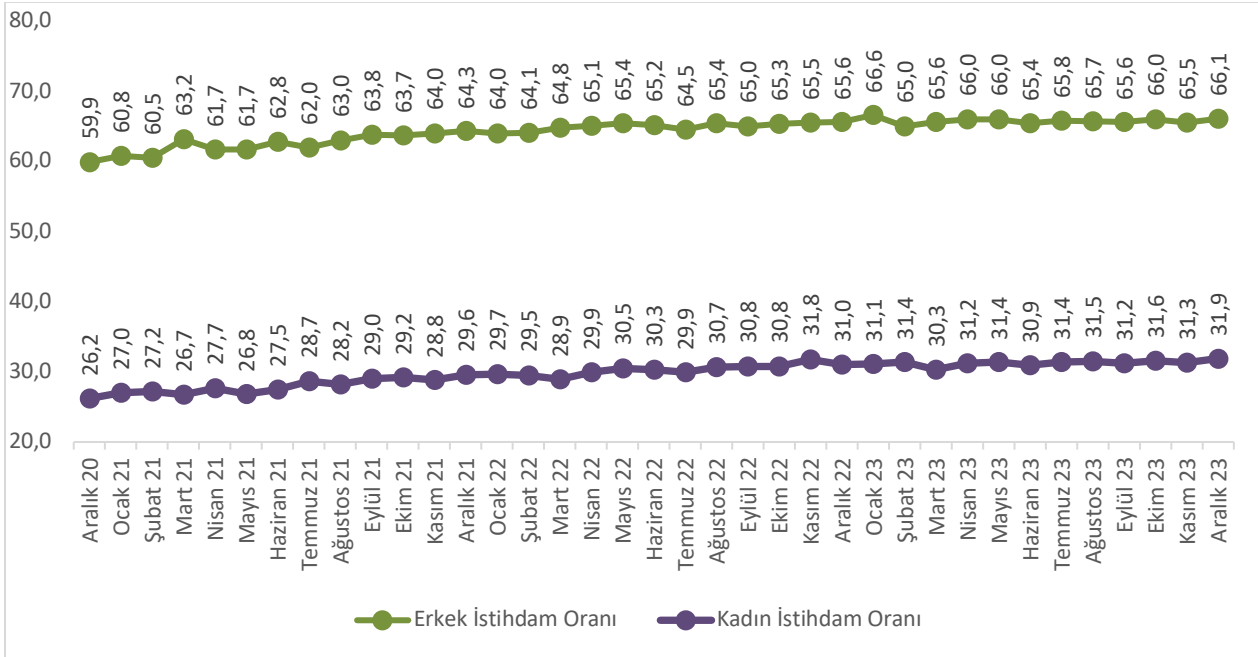
Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın istihdam oranı, istihdamdaki 208 binlik artış sonucu yüzde 31,9'a yükselirken, erkek istihdam oranı yüzde 66,1 olarak gerçekleşmiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Kasım 20	31.068	27.016	4.052	13,0			
Aralık 20	31.003	27.089	3.913	12,6	-65	73	-139
Ocak 21	31.604	27.644	3.960	12,5	601	555	47
Şubat 21	31.913	27.671	4.242	13,3	309	27	282
Mart 21	32.567	28.393	4.174	12,8	654	722	-68
Nisan 21	32.621	28.288	4.333	13,3	54	-105	159
Mayıs 21	32.275	28.006	4.269	13,2	-346	-282	-64
Haziran 21	32.183	28.629	3.554	11,0	-92	623	-715
Temmuz 21	32.566	28.806	3.761	11,5	383	177	207
Ağustos 21	32.898	28.978	3.920	11,9	332	172	159
Eylül 21	33.325	29.564	3.761	11,3	427	586	-159
Ekim 21	33.327	29.614	3.713	11,1	2	50	-48
Kasım 21	33.330	29.617	3.713	11,1	3	3	
Aralık 21	33.739	30.031	3.708	11,0	409	414	-5
Ocak 22	33.780	29.985	3.795	11,2	41	-46	87
Şubat 22	33.636	30.001	3.635	10,8	-144	16	-160
Mart 22	33.809	30.074	3.735	11,0	173	73	100
Nisan 22	34.186	30.508	3.679	10,8	377	434	-56
Mayıs 22	34.574	30.848	3.725	10,8	388	340	46
Haziran 22	34.313	30.758	3.555	10,4	-261	-90	-170
Temmuz 22	33.906	30.449	3.458	10,2	-407	-309	-97
Ağustos 22	34.381	31.009	3.372	9,8	475	560	-86
Eylül 22	34.430	30.959	3.472	10,1	49	-50	100
Ekim 22	34.674	31.096	3.578	10,3	244	137	106
Kasım 22	35.062	31.519	3.543	10,1	388	423	-35
Aralık 22	34.921	31.340	3.581	10,3	-141	-179	38
Ocak 23	35.106	31.689	3.417	9,7	185	349	-164
Şubat 23	34.861	31.335	3.527	10,1	-245	-354	110
Mart 23	34.601	31.156	3.445	10,0	-260	-179	-82
Nisan 23	35.127	31.635	3.492	9,9	526	479	47
Mayıs 23	35.014	31.713	3.301	9,4	-113	78	-191
Haziran 23	34.659	31.355	3.304	9,5	-355	-358	3
Temmuz 23	34.962	31.702	3.259	9,3	303	347	-45
Ağustos 23	34.891	31.686	3.204	9,2	-71	-16	-55
Eylül 23	34.786	31.628	3.158	9,1	-105	-58	-46
Ekim 23	34.889	31.888	3.002	8,6	103	260	-156
Kasım 23	34.767	31.657	3.110	8,9	-122	-231	108
Aralık 23	35.154	32.056	3.098	8,8	387	399	-12

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2: İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
"								
Kasım 20	13,0	4052	17,1	1261	23,1	4063	26,6	9376
Aralık 20	12,6	3913	17,8	1606	23,8	4548	28,3	10067
Ocak 21	12,5	3960	20,0	2361	22,8	4204	29,3	10525
Şubat 21	13,3	4242	19,7	2045	22,4	3746	28,1	10032
Mart 21	12,8	4174	17,9	1655	20,9	3328	25,4	9158
Nisan 21	13,3	4333	19,3	1963	21,4	3369	26,9	9665
Mayıs 21	13,2	4269	19,3	1960	21,7	3493	27,2	9722
Haziran 21	11,0	3554	15,0	1273	19,1	3205	22,7	8033
Temmuz 21	11,5	3761	15,9	1417	19,3	3128	23,3	8306
Ağustos 21	11,9	3920	15,0	1015	18,9	2833	21,8	7768
Eylül 21	11,3	3761	14,9	1204	18,3	2861	21,7	7826
Ekim 21	11,1	3713	15,6	1486	18,7	3099	22,8	8298
Kasım 21	11,1	3713	15,3	1386	18,2	2877	22,1	7976
Aralık 21	11,0	3708	15,2	1420	18,6	3154	22,5	8282
Ocak 22	11,2	3795	15,5	1441	18,8	3147	22,7	8383
Şubat 22	10,8	3635	14,9	1377	18,2	3040	21,9	8052
Mart 22	11,0	3735	15,3	1438	18,4	3046	22,2	8219
Nisan 22	10,8	3679	14,3	1210	18,0	3018	21,3	7906
Mayıs 22	10,8	3725	15,8	1738	17,6	2864	22,3	8327
Haziran 22	10,4	3555	14,0	1249	17,2	2834	20,5	7638
Temmuz 22	10,2	3458	15,2	1696	18,1	3271	22,7	8425
Ağustos 22	9,8	3372	13,5	1269	16,5	2756	19,9	7397
Eylül 22	10,1	3472	13,9	1314	16,7	2734	20,3	7520
Ekim 22	10,3	3578	14,4	1415	16,7	2656	20,5	7649
Kasım 22	10,1	3543	14,2	1436	16,9	2867	20,7	7846
Aralık 22	10,3	3581	14,9	1622	17,2	2929	21,4	8132
Ocak 23	9,7	3417	15,3	1954	16,8	2982	21,9	8353
Şubat 23	10,1	3527	16,1	2086	17,9	3305	23,4	8917
Mart 23	10,0	3445	15,0	1745	17,3	3073	22,0	8263
Nisan 23	9,9	3492	16,8	2409	17,3	3126	23,6	9027
Mayıs 23	9,4	3301	15,8	2231	16,6	3011	22,4	8543
Haziran 23	9,5	3304	16,5	2415	17,8	3486	24,1	9205
Temmuz 23	9,3	3259	14,7	1880	17,7	3559	22,6	8699
Ağustos 23	9,2	3204	15,2	2099	17,5	3517	23,0	8821
Eylül 23	9,1	3158	14,6	1921	16,7	3183	21,8	8262
Ekim 23	8,6	3002	13,8	1813	16,6	3345	21,4	8159
Kasım 23	8,9	3110	14,8	2036	17,3	3512	22,6	8658
Aralık 23	8,8	3098	16,4	2667	17,9	3891	24,7	9656

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Kasım 20	9.563	8.155	1.408	21.505	18.861	2.644	30,0	25,6	68,9	60,4
Aralık 20	9.710	8.353	1.357	21.293	18.736	2.557	30,5	26,2	68,1	59,9
Ocak 21	10.042	8.602	1.440	21.562	19.041	2.520	31,5	27,0	68,8	60,8
Şubat 21	10.275	8.700	1.575	21.638	18.971	2.667	32,1	27,2	69,0	60,5
Mart 21	10.171	8.556	1.615	22.396	19.837	2.560	31,8	26,7	71,3	63,2
Nisan 21	10.484	8.886	1.598	22.137	19.402	2.735	32,7	27,7	70,4	61,7
Mayıs 21	10.146	8.587	1.559	22.129	19.419	2.710	31,6	26,8	70,3	61,7
Haziran 21	10.290	8.836	1.454	21.892	19.793	2.100	32,0	27,5	69,5	62,8
Temmuz 21	10.766	9.233	1.534	21.800	19.573	2.227	33,4	28,7	69,1	62,0
Ağustos 21	10.690	9.090	1.600	22.208	19.888	2.320	33,2	28,2	70,3	63,0
Eylül 21	10.956	9.370	1.586	22.369	20.194	2.175	33,9	29,0	70,7	63,8
Ekim 21	10.996	9.447	1.549	22.331	20.167	2.163	34,0	29,2	70,5	63,7
Kasım 21	10.929	9.327	1.602	22.401	20.290	2.111	33,8	28,8	70,6	64,0
Aralık 21	11.113	9.614	1.499	22.625	20.417	2.209	34,3	29,6	71,3	64,3
Ocak 22	11.165	9.656	1.508	22.615	20.329	2.286	34,4	29,7	71,1	64,0
Şubat 22	11.112	9.597	1.515	22.523	20.404	2.120	34,2	29,5	70,8	64,1
Mart 22	10.931	9.419	1.512	22.878	20.655	2.223	33,6	28,9	71,8	64,8
Nisan 22	11.314	9.749	1.565	22.873	20.759	2.114	34,7	29,9	71,7	65,1
Mayıs 22	11.526	9.957	1.569	23.047	20.891	2.156	35,3	30,5	72,1	65,4
Haziran 22	11.470	9.899	1.570	22.844	20.859	1.985	35,1	30,3	71,4	65,2
Temmuz 22	11.284	9.789	1.494	22.623	20.659	1.964	34,5	29,9	70,6	64,5
Ağustos 22	11.509	10.050	1.459	22.872	20.959	1.913	35,2	30,7	71,3	65,4
Eylül 22	11.577	10.081	1.496	22.854	20.878	1.976	35,3	30,8	71,2	65,0
Ekim 22	11.694	10.096	1.598	22.980	21.000	1.980	35,6	30,8	71,5	65,3
Kasım 22	11.999	10.431	1.568	23.063	21.089	1.974	36,5	31,8	71,7	65,5
Aralık 22	11.886	10.196	1.690	23.036	21.144	1.892	36,2	31,0	71,5	65,6
Ocak 23	11.823	10.221	1.602	23.283	21.468	1.816	35,9	31,1	72,2	66,6
Şubat 23	11.871	10.355	1.517	22.990	20.980	2.010	36,0	31,4	71,2	65,0
Mart 23	11.558	9.972	1.585	23.044	21.184	1.859	35,1	30,3	71,3	65,6
Nisan 23	11.943	10.293	1.651	23.184	21.342	1.842	36,2	31,2	71,7	66,0
Mayıs 23	11.891	10.360	1.531	23.123	21.353	1.770	36,0	31,4	71,5	66,0
Haziran 23	11.724	10.195	1.529	22.935	21.160	1.775	35,5	30,9	70,9	65,4
Temmuz 23	11.896	10.382	1.515	23.065	21.321	1.745	36,0	31,4	71,2	65,8
Ağustos 23	11.887	10.403	1.484	23.004	21.283	1.721	35,9	31,5	71,0	65,7
Eylül 23	11.779	10.334	1.445	23.007	21.294	1.713	35,6	31,2	70,9	65,6
Ekim 23	11.843	10.478	1.364	23.047	21.409	1.637	35,8	31,6	71,0	66,0
Kasım 23	11.777	10.372	1.404	22.991	21.285	1.706	35,5	31,3	70,8	65,5
Aralık 23	12.027	10.580	1.447	23.126	21.476	1.650	36,3	31,9	71,1	66,1

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>